

Marian Gryga

Gniewowo, gm. Śmigiel, woj. leszczyńskie. Stanowisko 6

Informator Archeologiczny : badania 11, 79-80

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

FALBORZ, gm.Brześć Kujawski
woj.włocławskie
Stanowisko 1

Muzeum Ziemi Kujawskiej
i Dobrzyńskiej we Włocławku

Badania prowadziła mgr Janina Dąbrowska oraz mgr Urszula Huszcza i dr Jan Grześkowiak. Finansował WKZ we Włocławku. Czwarty sezon badań. Stanowisko wielokulturowe: osada kultury ceramiki wstęgowej rytej, osada kultury lendzielskiej, osada kultury łużyckiej z okresu halsztackiego oraz osada i cmentarzysko wczesnośredniowieczne.

Stanowisko położone jest na lewobrzeżnej tarasie rzeki Baborzy, około 1 km na północ od drogi z Brześcia Kujawskiego do Kuczyny, na terenie czynnej żwirowni. Podobnie jak w latach ubiegłych badania miały charakter ratowniczy. Objęto nim zachodnią część stanowiska, zakładając wykopy nad skarpią wyrobiska żwirowni. Przebadano obszar 5 arów w 12 zasadniczych wykopach. Pod humusem wystąpiła warstwa kulturowa o miąższości około 35 cm. Warstwa ta związana jest z osadnictwem kultury łużyckiej. Pod nią odkryto 41 jam osadniczych; w tym 35 kultury łużyckiej, 3 kultury ceramiki wstęgowej rytej i 2 kultury lendzielskiej. Wykop sondażowy założony w północnej części stanowiska pozwolił ustalić zasięg osadnictwa w tym kierunku.

Na podstawie badań z lat poprzednich i tegorocznych stwierdzić można, że osadnictwo kultury łużyckiej skupia się głównie na zachodnim stoku wzgórza, gdzie podłożem jest piasek i żwir, osadnictwo neolityczne obejmuje kulminację wzgórza i ogranicza się do gliniastego podłoża, wczesnośredniowieczne osadnictwo częściowo obejmuje kulminację i wschodni stok wzgórza.

Badania będą kontynuowane.

GNIEWOVO, gm.Smigiel
woj.leszczyńskie
Stanowisko 6

Konserwator Zabytków Archeologicznych w Lesznie

Badania prowadził mgr Marian Gryga. Finansował WZIR w Lesznie. Trzeci sezon badań. Cmentarzysko ludności kultury łużyckiej z okresu halsztackiego i wczesnego okresu lateńskiego.

Badania były kontynuacją prac prowadzonych w latach 1975-1976 przez dr E.Kihl-Szymańską.

Wyeksplorowano 180 obiektów na przestrzeni około 6 tys.m². Na cmentarzysku odkryto też jamy o nieustalonej funkcji /np. obiekt 86; w jednym przypadku możemy tego typu obiekt nr 77

zinterpretować jako jamę odpadkową. Zawierała ona dużą liczbę drobnych fragmentów ceramiki naczyńowej, prawdopodobnie po styple/ oraz obiekty, mimo podobnej do grobów konstrukcji kamienną nie będące grobami /np. obiekty nr 75, 76, 108/. Być może były groby symboliczne, gdyż w obrębie warstwy kamieni tworzącej obiekt tego typu stwierdzano występowanie drobnych fragmentów ceramiki.

Podczas badań zaobserwowano zróżnicowanie form pochówków. Ze względu na ilość popielnic w grobie możemy podzielić groby na jedno i wielopopielnicowe. W grobie nr 86 - złożono 6 popielnic a obok tego zaobserwowano we wschodnim krańcu grobu skupisko przepalonych kości. W jednej z popielnic tego grobu znajdowały się, wg prowizorycznej analizy antropologicznej, kości dziecka oraz brzośna brzośletka. Występowały również groby z konstrukcją kamienną /bruk/ oraz groby bez jakichkolwiek konstrukcji. Grób 128 nakryty był dwoma warstwami bruku kamiennego. Trzeci poziom stanowiło wyposażenie grobowe otoczone kwadratową obstawą kamienną zbudowaną z małych kamieni /wymiały obstawy 105-105 cm/. Grób 163 nakryty był dwoma warstwami bruku kamiennego. Po zdjęciu pierwszej warstwy bruku przykrywający grób na północny-wschód od narotnika drugiej warstwy wystąpił grób popielnicowy nr 163a. Ten układ sugeruje, że grób 163a został dostawiony później a następnie oba zostały nakryte wspólnym brukiem.

Wyposażenie grobu 163 składało się z 29 naczyń wyróżnionych w warunkach polowych, przy silnym zniszczeniu mechanicznym ceramiki, oprócz tego odkryto w grobie długi żelazny oraz żelazną brzytwę względnie nóż /przedmiot silnie skorodowany/.

Dwie warstwy bruku nakrywały również grób 198. W obrębie pierwszej warstwy z płaskich kamieni ustawiony był pionowo, co sugeruje formę zaznaczenia grobu na powierzchni. Między kamieniami obydwu warstw występowały drobne fragmenty ceramiki. Na wyposażenie grobowe składało się około 20 naczyń oraz 5 przedmiotów żelaznych: siekierka, duto, dwa noże oraz szpila.

Z interesujących zabytków odkrytych na tym cmentarzysku wymienić należy tzw. "szpula" /groby nr 192, 194, 219/. Natomiast w grobie nr 157 odkryto grzechotkę w kształcie ptaka. W jednym z grobów odkryto spiralną z drutu złotego oraz niewielki fragment drugiej. Wspomnieć należy również o dużej serii naczyń malowanych uzyskanych w trakcie trzech sezonów badań.

Wstępnie możemy datować cmentarzysko na okres halstański i wczesny okres lateński.

Badania zostały zakończone.

GOGÓLKOWO, gm. Żnin
woj. bydgoskie

Państwowe Muzeum Archeologiczne
w Warszawie Oddział w Biskupinie

Badania prowadziła mgr Róża Mikłaszewska-Balcer. Finansowało PMA w Warszawie. Pierwszy se-